

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2015 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse**Kapitel 1***Anvendelsesområde*

§ 1. Denne lov finder anvendelse på brug af og udsættelse for stråling fra enhver bestrålingssituation.

Stk. 2. Undtaget fra loven er udsættelse for stråling fra naturlige kilder med mindre andet følger af stk. 3.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at enkelte eller typer af kontrollerbare situationer med sundhedsmæssig betydende stråling fra naturlige kilder er omfattet.

Stk. 4. Undtaget fra loven er arbejdstagere omfattet af lov om arbejdsmiljø i Grønland.

Stk. 5. Tilladelser og godkendelser i forbindelse med råstofaktiviteter reguleres i Inatsisartutlov om Mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (Råstofloven). Der kan i disse tilladelser og godkendelser fastsættes mere vidtgående krav end krævet i nærværende lov.

§ 2. I denne lov forstås ved:

1) Kilde:

a) Radioaktivt stof.

b) Røntgenkilde.

c) Partikelaccelerator.

2) Medicinsk brug af stråling til undersøgelse eller behandling, herunder palliativ indsats af personer i forbindelse med:

a) Sygdom.

b) Undersøgelse af tænder.

c) Arbejdsmedicinsk undersøgelse.

d) Screeningsprogram.

e) Biomedicinsk forskningsprojekt.

3) Naturlig kilde:

a) Radioaktivt stof af naturlig oprindelse som ikke er blevet påvirket af menneskelig aktivitet samt kosmisk stråling.

4) Radioaktivt stof:

a) Ethvert stof, som indeholder en eller flere radionuklider, hvis aktivitet eller koncentration for så vidt angår strålebeskyttelse ikke kan lades ude af betragtning.

5) Rum:

a) Lokaler med tilhørende støttefaciliteter, hvor der fremstilles, bruges eller opbevares kilder.

6) Røntgenkilde:

a) Apparat der på basis af en spændingsforskel på mere end 5 kV udsender røntgenstråling.

7) Strålebeskyttelse:

a) Foranstaltninger eller forholdsregler til beskyttelse mod stråling, herunder forebyggelse af uheld og hændelser og afbødning af konsekvenser heraf.

8) Stråling:

a) Ioniserende stråling, dvs. overførsel af energi i form af partikler eller elektromagnetiske bølger med en effekt, der direkte eller indirekte kan producere ioner.

9) Udstyr:

a) Det supplerende materiel, der kræves ved brug af kilder, herunder reference- og måleinstrumenter samt materiel til strålebeskyttelse.

10) Utilsigtet bestråling:

a) Bestråling der overstiger det, der påføres personer, dyr og miljø ved korrekt brug m.v. af kilder, samt bestråling ved medicinsk brug, der er signifikant forskellig fra den tilsigtede.

11) Virksomhed:

Fysisk eller juridisk person, der som ejer eller selvstændig bruger er ansvarlig for en kilde og brugen heraf, eller som arbejdsgiver er ansvarlig for arbejdstagere, der beskæftiges med eller i områder med stråling under en anden virksomheds ansvar.

Kapitel 2

Berettigelse og optimering

§ 3. Brug af og udsættelse for stråling skal være berettiget og optimeret, hvorved forstås, at de sundhedsmæssige, økonomiske, samfundsmæssige eller andre fordele ved brugen skal opveje den dermed forbundne risiko, samt at sandsynligheden for og omfanget af stråleudsættelse skal holdes så lavt som rimeligt opnåeligt.

Stk. 2. Departementet for Sundhed kan afgøre, at en specifik brug af eller udsættelse for stråling ikke er berettiget.

Kapitel 3

Tilladelse og registrering

§ 4. Fremstilling, import, eksport, besiddelse, brug, håndtering, overdragelse, transport og bortskaffelse af radioaktive stoffer kræver tilladelse fra eller registrering hos Departementet for Sundhed.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for vilkår for tilladelse og registrering, samt hvornår og under hvilke vilkår radioaktive stoffer kan undtages fra lovens regler om tilladelse eller registrering, og om hvornår og under hvilke vilkår radioaktive stoffer kan frigives fra kontrol.

Stk. 3. Tilsætning af radioaktive stoffer til fødevarer, foderstoffer, kosmetik, smykker og legetøj samt import og eksport af sådanne produkter tilsat radioaktive stoffer er ikke tilladt.

§ 5. Brug af røntgenkilder og partikelacceleratorer kræver tilladelse fra eller registrering hos Departementet for Sundhed.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at besiddelse af røntgenkilder eller partikelacceleratorer kræver tilladelse fra eller registrering hos Departementet for Sundhed.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om undtagelse af enkelte typer af røntgenkilder eller partikelacceleratorer fra krav om tilladelse eller registrering.

§ 6. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at udvikling, fremstilling, opsætning, idriftsættelse, eftersyn, servicering, indgreb i og demontering af kilder, rum og udstyr, kun må udføres af virksomheder, der har opnået Departementet for Sundheds godkendelse hertil.

§ 7. Departementet for Sundhed kan tilbagekalde en tilladelse eller annullere en registrering eller ændre i betingelserne for brug af kilder, når det sker som følge af den teknologiske udvikling eller som følge af ny viden om risikoen ved de anvendte kilder.

Kapitel 4

Strålebeskyttelse

§ 8. Kilder, rum og udstyr skal være konstrueret, opstillet, indrettet, vedligeholdt, afmærket og sikret på en sådan måde, at risikoen for utilsigtet bestråling er så lav som rimeligt opnåeligt.

§ 9. Brug m.v. af og udsættelse for stråling herunder sikring, overvågning, eftersyn, transport, bortskaffelse, beredskabsforanstaltninger og kvalitetssikring skal under anvendelse af tilstrækkelige ressourcer tilrettelægges, udføres og løbende vurderes, så det sikres, at strålebeskyttelsesforanstaltningerne er effektive og passende, og at enhver fejl eller mangel bliver identificeret og afhjulpet, og at gentagelse bliver forebygget.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler, der regulerer de forhold, som er nævnt i stk. 1.

§ 10. Departementet for Sundhed kan ud fra såvel en generel som en konkret vurdering af risikoen stille krav til kilder, rum og udstyr samt brug m.v. af og udsættelse for stråling.

§ 11. Personer, der gør brug mv. af ioniserende stråling, skal gøres bekendt med den risiko, der er forbundet med brug m.v. af og udsættelse for stråling.

Stk. 2. Arbejdstagere skal instrueres i at udføre arbejdet på en strålebeskyttelsesmæssig forsvarlig måde.

Stk. 3. Departementet for Sundhed kan fastsætte krav om, at kun arbejdstagere og personer med særlig uddannelse, kvalifikationer eller erfaringer må beskæftiges med brug m.v. af stråling eller i områder med stråling.

§ 12. Enhver, der gør brug m.v. af stråling eller i områder med stråling omfattet af loven, er forpligtet til at iagttage de strålebeskyttelsesforanstaltninger, der anvises.

§ 13. Ved brug m.v. af kilder, der kræver tilladelse fra eller registrering hos Departementet for Sundhed, skal der i virksomheden være tilknyttet en af Departementet for Sundhed godkendt strålingsansvarlig koordinator.

Stk. 2. Departementet for Sundhed kan yderligere stille krav om tilknytning af en af Departementet for Sundhed godkendt strålebeskyttelsesekspert.

Stk. 3. Ved medicinsk brug af stråling skal der til virksomheder yderligere være knyttet en af Departementet for Sundhed godkendt strålingsansvarlig sundhedsperson og en af Departementet for Sundhed godkendt strålingsansvarlig fysiker.

Stk. 4. Departementet for Sundhed kan fravige kravet om strålingsansvarlig fysiker.

§ 14. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for ikke-medicinske undersøgelser af personer med stråling i forbindelse med retsmedicinske, forsikringsmæssige, sikringsmæssige eller andre forhold.

Kapitel 5

Dosisbegrænsning og overvågning

§ 15. Naalakkersuisut fastsætter regler om dosisgrænser for personers udsættelse for stråling samt regler for overvågning heraf.

Stk. 2. Måletjenester, der varetager overvågning i henhold til stk. 1, skal være godkendt af Departementet for Sundhed.

Stk. 3. Departementet for Sundhed er ansvarlig for, at der føres register over målte doser i forhold til personer i henhold til stk. 1.

§ 16. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om dosisbindinger og referenceniveauer samt regler for overvågning heraf.

Stk. 2. Departementet for Sundhed kan fastsætte, at måletjenester, der varetager overvågning i henhold til stk. 1, skal være godkendt af Departementet for Sundhed.

§ 17. Departementet for Sundhed kan stille krav om og til overvågning af strålingsniveauet på steder, hvor der under normale forhold ikke forekommer radioaktive stoffer.

Kapitel 6

Ulykker, uheld og hændelser

§ 18. Departementet for Sundhed skal straks underrettes om ulykker, uheld eller hændelser, der har eller vil kunne resultere i væsentlig utilsigtet personbestråling samt om tyveri af, anden bortkomst af eller brand involverende radioaktive stoffer, eller ved fund af ukontrollerede radioaktive stoffer.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om krav til underretning.

§ 19. Departementet for Sundhed skal underrettes om forhold af systematisk karakter, der kan have betydning for den generelle strålebeskyttelse.

§ 20. Departementet for Sundhed opretholder et ekspertberedskab, der kan assistere i forbindelse med uheld, ulykker med eller misbrug af kilder.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere krav til ekspertberedskabet.

Kapitel 7

Tilsyn

§ 21. Brug af og udsættelse for stråling er underlagt tilsyn af Departementet for Sundhed, der til enhver tid og uden retskendelse skal have adgang til kilder, rum, udstyr, registre, protokoller, sikrings- og beredskabsplaner med tilhørende dokumentation m.v. Departementet for Sundhed kan som led i tilsynet forlange relevant materiale udleveret, herunder prøver til nærmere undersøgelse og dokumentation af enhver art, samt foretage fotografiske eller andre dokumenterende tiltag.

Stk. 2. Ved medicinsk brug kan tilsynet tillige omfatte adgang til data om resultater af undersøgelser og behandlinger.

Stk. 3. Personer, som udfører tilsynet skal kunne fremvise behørig legitimation.

§ 22. Skønner Departementet for Sundhed det nødvendigt for at afværge en fare for befolkningens sikkerhed eller sundhed, kan den til enhver tid påbyde nødvendige foranstaltninger til at sikre strålebeskyttelsen.

§ 23. Departementet for Sundhed kan på virksomhedens regning og risiko lade foretage sådanne uopsættelige arbejder, som Departementet for Sundhed finder nødvendige for at sikre strålebeskyttelsen.

Kapitel 8

Departementet for Sundhed

§ 24. Departementet for Sundhed følger og vurderer forhold af betydning for brug af og udsættelse for stråling og strålebeskyttelse og tager initiativer til at sikre, at befolkningen, dyr og miljø ikke unødigt udsættes for stråling under hensyntagen til principperne om berettigelse, optimering og dosisbegrænsning.

Stk. 2. Departementet for Sundhed afpasser sit tilsyn med kilder og stråling i forhold til sandsynligheden for og risikoen ved stråleudsættelse.

Stk. 3. Departementet for Sundhed fastlægger og sikrer gennemførelse af tilpassede beskyttelsesforanstaltninger i sundhedsmæssigt betydende ekstraordinære bestrålingssituationer.

Stk. 4. Departementet for Sundhed etablerer kontakt og samarbejde med andre myndigheder vedrørende strålebeskyttelse.

Stk. 5. Departementet for Sundhed deltager i internationalt samarbejde vedrørende strålebeskyttelse.

§ 25. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for betaling af gebyrer til dækning af tilsyns-, rådgivnings- og bistandsopgaver.

Stk. 2. Der kan pålægges virksomheder pligt til at dække Departementet for Sundheds ekstra omkostninger, som måtte følge af konstaterede overtrædelser.

Kapitel 9

Klageadgang og straf

§ 26. Departementet for Sundheds krav, betingelser og afgørelser i medfør af denne lov, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 27. Overtrædelse af denne lov, og de i medfør af loven udstedte administrative regler, foranstaltes med bøde efter reglerne i Kriminallov for Grønland.

Stk. 2. Der kan under særligt skærpende omstændigheder idømmes foranstaltninger efter Kriminallov for Grønland.

Stk. 3. For overtrædelser, der begås af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan selskabet som sådan foranstaltes med bøde. Er overtrædelsen begået af Selvstyret, en kommune eller et kommunalt fællesskab, kan Selvstyret, kommunen eller det kommunale fællesskab foranstaltes med bøde.

Stk. 4. Bøder, som foranstaltes efter denne lov eller efter forskrifter fastsat i medfør af denne lov, tilfalder Landskassen.

Kapitel 10

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 28. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. februar 2016.

Grønlands Selvstyre, den xx.xx.xxxx

Kim Kielsen